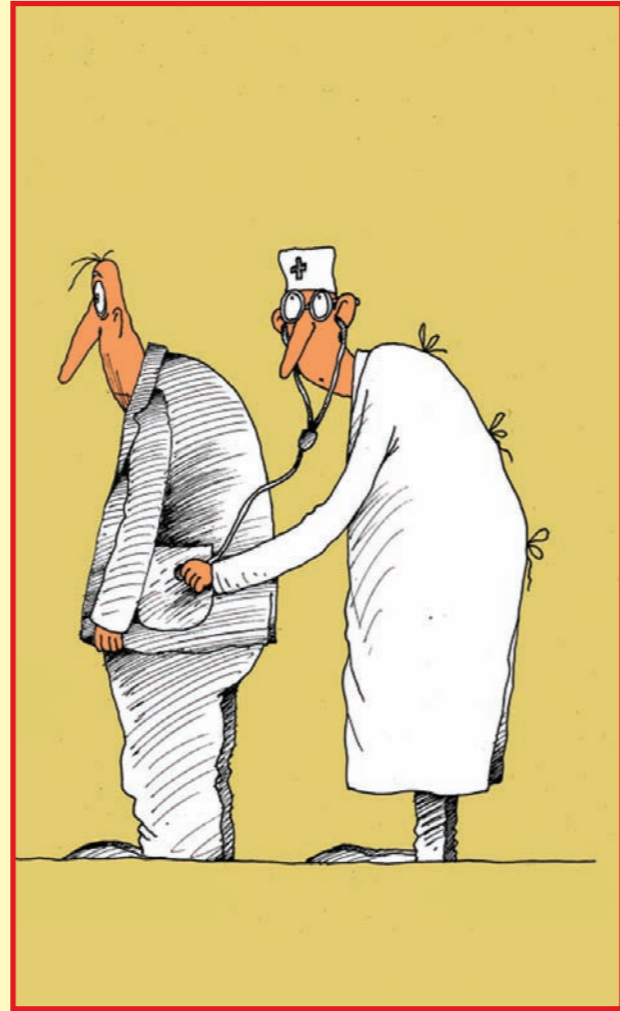

САМАХСАРАХ...

БЕЗ СЛОВ...

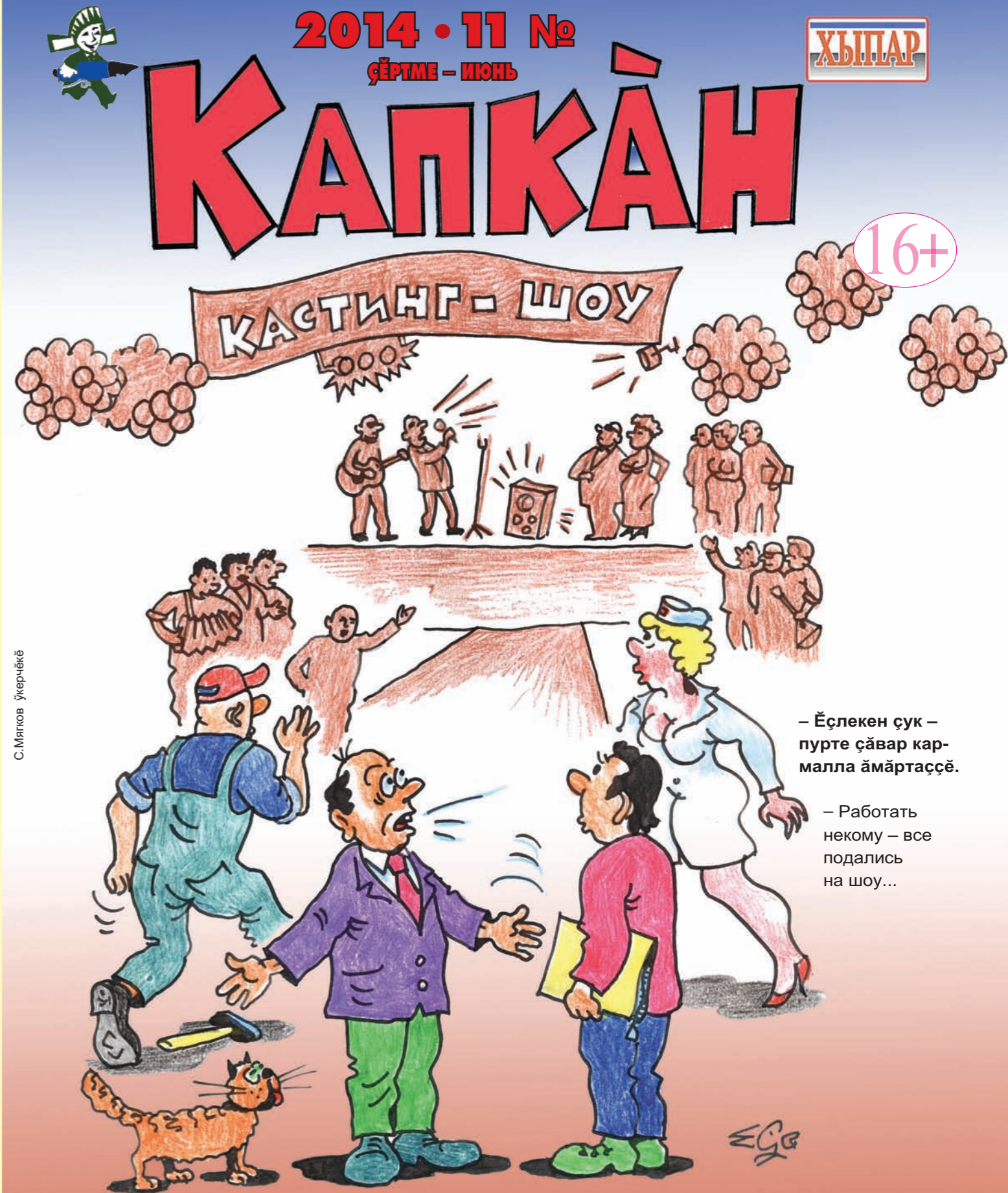
М, Ларичев, В. Тарасенко, В. Иванов ўкерчѣкѣсем

10 уйрѣмплѣх туплѣр
Найдите 10 отличий

Ўкерчѣкѣсене www.cartoonbank.ru сайттан илнѣ

Хакѣ ирѣклѣ

С.Мягков ўкерчѣкѣ

– Ёслекен џук –
пурте џавар кар-
малла ѣмѣртаџѣ.

– Работать
некому – все
подались
на шоу...

EGP

КАПКАН

Сатирапа кулаш журналё
1925 сұлхи пуш уйахён
16-мёшёнче тухма пусланя
11 (1605)№
сёртме (июнь)

Учредительсем – Чăваш Республикин
информаци политикипе массалла
коммуникацисен министерстви,
«Хыпар» Издательство сурчё

Директор-тёп редактор

А.П. Леонтьев

Редактор –
Н.П. Петров

Художник –
С.Б.Мягков
Калайплавса –
Е.А.Трофимова

Журнала почта уйрамёсенче,
«Чăваш пичет»

тата «Советская Чувашия» киоскёсенче,
редакцире сұлталакёпех сырантарасчё

Федерацин сыхаю,
информаци технологийёсен
тата массалла коммуникацисен
тытёмёнчи терёслев служби
2013 сұлхи раштаван 12-мёшёнче
ПИ ТУ 21-00308 номерпе
регистрациленё.

Индекс – 24608

Пичете алё пусна: 10.06.2014
Пичетленё: 17.06.2014
Хут формачё 60x84/8
Усл.п.л. 1,5
Тираж 2330 экз.
Заказ К-1076

Ыйтмалли телефонсем:
56-09-31, 56-00-67, 62-50-06.
Редакци адресё:
428019, Шупашкар хули,
Иван Яковлев пр., 13.
факс: (8352) 62-50-06, 28-83-70
www.hypar.ru
e-mail: atal-volga@mail.ru

Журнала «Хыпар» Издательство
сурчё» АУ техника центрёнче
калапланя,
«Чăваш Ен» ИПК» ПУП
типографийёнче пичетленё.

Ал сыравёсене рецензиленёсчё, таварса
памасчё. Журналан юрахсар
экземплярёсем тел пулсан издательство
типографине пёлтермелле.
Кунти материалсене «Капканран» илнине
асанмасар тепёр хут уса курма юрамасть.

ПУРТЕ САККУНЛА

Патшалах чиновникёсен арёмёсем чылай чухне упашкисенчен ытларах ёслесе илещё. Ёненместёр-и? Эппин, специалистсене итлени пёртте ытлашши пулас сук.

– Хальхи вāхāтра патшалах чиновникёсем пурте тенё пекех бизнесран сёкленсе тухнине асра тытмалла, – сапла пёлтерет Тутар Республикин Общество палатин членё Юрий Алаев. – Саванпа та патшалах ёсне кўленнё чухне саккуна пасас мар тесен вёсен мул-пурлахран «хāпма» тивет. Сак теллевпе сёрме пуянсем хайсен пётём пурлахне арёмёсем е сывах таванёсем сине сыртарасчё. Пурте саккунла, нимёнле чармав та сук.

Тёслёх шыраса тертленме те кирлё мар. «Роснано» АУО правленийён председателён Анатолий Чубайсан нумай мёльюнла тупашё 2013 сұлта 2012 сұлхипе танлаштарсан 4,6 процент чухлё чакна. Унан машарён Авдотья Смирнован пуянлахе вара иртнё сұл икё хут уснё, Рассей Федерацийёнче 2 хваттер, саван пекех Португалире пуян хваттер пур.

Н. ПЕТРОВ

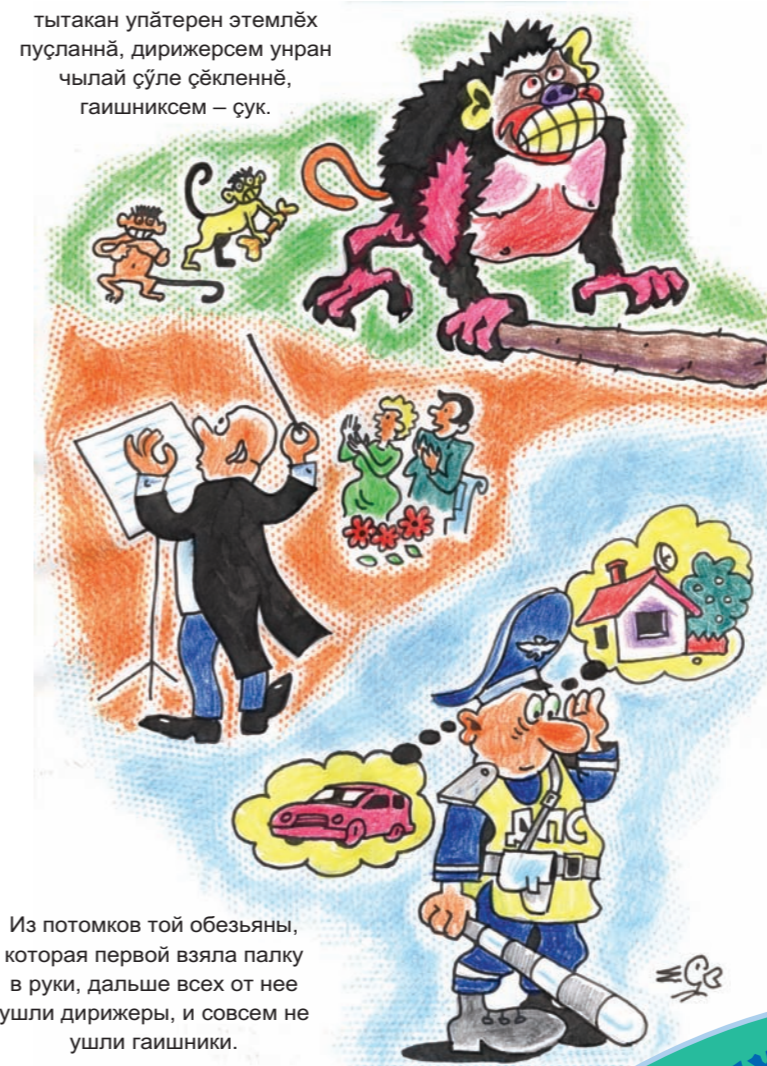
Брифинг олигархов

Олигархсен канашлявё

С. Мягков ўкерчёкё

Аллине чи малтан патак тытакан упāтерен этемлёх пусланя, дирижерсем унран чылай сўле сёкленнё, гаишниксем – сук.

Из потомков той обезьяны, которая первой взяла палку в руки, дальше всех от нее ушли дирижеры, и совсем не ушли гаишники.

С. Мягков, И. Кийко, С. Ашмарин ўкерчёкёсем

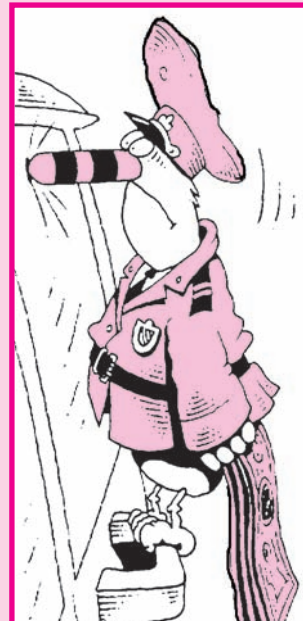
Ҙула тухакана турă сыхлатăрах

Юлашки 15 җул хушшинче Раҗсейре автомобильсен шучё икё хут ўсрё. Унăн витёмё Чăваш Ене те тўрремёнех пырса тивет: республикăри җулсем синче аварие лекнипе вилекен җынсен шучё те палăрмаллах нумайланчё. Инкек-синкек сăлтавне транспорт йышё ўсни җине җеҗ йăвантармалла мар-тăр.

Тимлёрех сăнасан, тишкерўллёрех хакласан җакна асăрхама пулать: ёлёрех руль умне ытларах чухне транспортпа җўреме ханăхнă, пуян та яваплăха туякан җынсем ларнă, халё вара кирек кам та автомашинăпа ярнма пултарать – а̀на-кăна чухлайман җамрăксем те, алкашсем те, җўрев документне укҗалла туянисем те... Унччен усă курнă, кивелнё машина хакне вăтам шалу илекенсем ним мар тўлееҗҗё.

җул-йёр җинчи инфротытăма, унти хăрушсăрлăха җынсем йёркене кёртеймеҗҗё пулсан җул җўрекене турă сыхлатăрччё темелли җеҗ юлать.

Н. СУЙМАНОВ

КĀРЧАМА МЫСКАРИ

Кўршё Ваҗсана салтакран таврăннăранпа тăватă җул курманччё. Эпир мён пёчёркен пёрле выляса ўснё. Хальхинче унпа тăван ялта тёл пултăмăр. Хула урамёнче курсан паллас җук а̀на – тёрекленнё. Чылай каласрăмăр, ачалăха аса илтёмёр.

– Эпё хальлёрех ёне ферминче ёҗлетёл. Йăлăхтарчё темелле. җамрăксем ялтан каяҗҗё. Пёрле вёренисенчен те Така Тимкки кăна ялта юлнă. Кичем.

Ваҗса хулана каяс умён кивё формине парса хăварчё. Ёҗ ман таса мар, фермăра юрё. Кашни ир усал сăмахсем илтетён. Ку юрёха, хăшёсем ўсёр җўреҗҗё е мухмăрпа аптăраҗҗё. Мёнле тăрăшсан та ханăхаймастăп. Харкашу-тёркешў кунта. Хёрарăмсене шел. Михёсене җамаллăн җёлкелёҗҗё.

Пёр кунхине мыскара пулса тухрё. Ваҗса парса хăварнă формăпа ёҗе кайрăм. Киввине җуса хунăччё. Форми пакунсăрччё. Ферма картишне пырса кётём. Тислёр куписем урлă, ўссе кайнă тикенексем витёр хаман сукмакпа утатăп. Карта варрине җитсен кăна куҗ ханăхрё. Темшён унчченхи пек мар, шăп. Сасартăк выльăхсем валли апат пёҗерекен пўлёмрен хёрарăмсем сиксе тухрёҗ. «А-а-а! Эсё пирёнпе шўтлеме-и?!» Пурне те каласа пама вай-хал җитмест. Каламан сăмахсем юлмарёҗ пулас. Урайёнче пушă бидонсем выртаҗҗё. Вёсенчен кърчама юлашки юхать. Шършă куҗа кёрет. Веҗех анлантăм. җаксем! Выльăх апачёпе юнашар кърчама лартаҗҗё иккен. Витере а̀шă. Эпё карта җумёпе пынине вёсем курнă. җар формипе пулнăран полици килет тесе шутланă. Кърчамана тăкнă. Чутах тытса хёнетчёҗ вёт! Аран анлантартăм. җакан хыҗҗан кърчама лартма пăрахнă вёсем.

Лаврентий ДАНИЛОВ. Ульяновск хули

Сăн-пиче улăштаракан тухтăр – хăрушлăхра!

Темисё җул каярах пёр паллă тухтăра, җыннăн сăн-сăпатне улăштарассипе чапа тухнăскере, хай ёҗлекен клиника җывăхёнчех персе вёлернё. Преступника шыраса тупайман, анчах йёрлевёҗсемшён җакă паллă: тухтăра киллер-профессионал тёл тунă. Унăн сăлтавне те тёл-тёрёсех палартнă. Хирург ытла нумай пёлнё. Банкран темисё мёльюн вёрласа тухнă хурахан сăн-пичё операци хыҗҗан еплерех улшăннине вёл җеҗ курнă. Преступник хай хыҗҗан нимёнле йёр те хăварас темен ёнтё.

җакан евёрлё тёллехсем йышланнăран Патшалăх Думин депутатёсем ыйтۇ җёлкенё: «Малашне пластик операци тăвакан тухтăрсен пациент кам пулнине, унăн сăн-сăпачё еплерех улшăннине полицие пёлтермелле». җак саккун чан-чăнах вай кёрсен каҗър сăмсана тўрлетнёшён те полицие отчет тăратма тивё.

Н. ПЕТРОВ

Кивсён паратан – нуша тупатан

Иртнэ сул Вақсана ик сёр тенкэ кивсён паначчэ. Пилёк кун-ран тавърса пама пулчэ. Анчах тавърса парасси кашнинчех «тепре укса иличчен» тасълса пычэ. Вуня уйах та иртрэ. Халэ хамах айӓпласхан.

– Мана укса паня чух эпэ ўсёр пулнӓ вёт-ха, памалла пулман, ўсёр сын вал ухмах сын пекех, хайшён хай явап тытмасть, – тет Вақса. – Нимён те ас тумастӓп, ун чухлех илмен пуль.

Аран-аран илтём вёт. Хай вара уксана тавърса паня хысқан тепёр куннех кивсён ыйтма персе ситрэ. Памарам та – кўренчэ.

Кивсён пани хавна валли нуша тупниех.

Тавърса паманнисем татах пур. Илес шанчӓк та юлмарэ. «Парӓп-ха, уксасӓрах пурӓнмастӓн пуль-ха», – теҗсэ сес.

Рев РУБИН

...хакланнӓ – туянмастӓп...
... подорожало – не беру...

...хакланнӓ – ёсмestӓп...
... подорожало – не пью...

– Хаксене хӓпартнӓ майӓн сын ёмёрэ вӓрӓмланать.
– Рост цен на товары положительно влияет на продолжительность жизни населения.

С. Мягков ўкерчӓкӓ

Шӓрттан

Салтака кайма ят тухрэ. Эпэ курсант тумне тӓханма кӓмӓлларӓм. Ҷар комиссариатӓнче манӓн шухӓша ырларӓс. Эпэ Омскри Ҷар аслӓ училищине суйласа илтём.

Палӓртнӓ вӓхӓтра Шупашкартан вун пилёк сӓмрӓк Канаша сул тытрӓмӓр: иккӓш-виҗсӓш – ял ачисем, ьписем – хуларан. Эпэ заводра ёҗленине шута илсе Ҷар комиссарэ мана Ҷав ушкӓнӓн асли пулма палӓртрӓ. Канашра сёр каснӓ хысқан Омска ситекен пуйӓс сине лартӓмӓр. Вакуна вьрнассан кӓнтӓр апатне пустарӓнтӓмӓр.

Кашнин салтак кутамки пур. Кам мёнле апат-сӓмӓсӓе пуян, Ҷавна кӓларчэ. Халэ ёнтэ эфир пёр семье. Пур – пёрле, сук – сурмалла. «Кӓлпасси санӓн, чӓкӓчэ манӓн» тесе уйӓрса тӓмастӓпӓр.

Шупашкар районӓнчи Улати кутамкинчен сётел сине шӓрттан кӓштӓрт кӓларса хучэ. Чӓнчӓн чӓваш шӓрттанӓ. Салтак ачисем ку хура-хӓмӓр питлэ чӓмӓрккана курсан: «Ку мён ара? – тесе Улатирен кулма пусларӓс. – Сӓмелли япалах-ши ку? Вӓркӓнтар ӓна кантӓкран!»

Эпэ сӓкӓн пек шӓрттана Ехрем хуҶа Чулула ярмӓркинче сутса палӓрнине пёлтертём. Акӓлчан купсисем тутанса пӓхнӓ та ӓна питэ килӓштернӓ. Вара вӓсем шӓрттан усламсӓипе сӓк сӓмӓсӓе тӓтӓшах туянса тӓма алӓ сӓпаҗсӓ. Ҷавӓн хысқан Ехрем хуҶа чӓваш шӓрттанне ют сёрсене Атӓл тӓрӓх пӓрахутпа тӓтӓшах ӓсатнӓ. Техёмлэ типӓтнӓ какай вёт. Сивӓрен те, шӓрӓхран та хӓрамасть. Виҗ-тӓватӓ сул мар, вуншар сул та упранма пултарать тенине те илтнӓ. Ҷавӓнна чӓвашсен салтак ачисене шӓрттан парса ярасси йӓлана кӓнӓ. Ҷавна шута илнӓ ёнтэ Улатин ашшӓ-амӓшӓ.

Мён тӓвас тең, хула сӓмрӓкӓсем шӓрттан сӓсе курман, уӓн тути-масине пёлмен. Анчах та эпэ, килте шӓрттан сӓсе ўснӓскер, хаклӓ сӓмӓсӓе пӓрахтармарӓм.

– Эсир хулари апат-сӓмӓсӓе сӓйланӓр, мана шӓрттан та пырӓ, – терём те ӓна пӓчӓк-кӓн касса илсе вӓри чейпе сӓме пусларӓм.

Омск хулине Канаш пуйӓсӓ виҗ талӓк ытла каять. Талӓк иртсен пулас курсантсен апат-сӓмӓсӓӓ пӓтрӓ. Вӓсем хайхи кашни чарӓнура станцисенчи буфета чупаҗсӓ, унтан кукаль-пӓремӓк йӓтаҗсӓ. Эпэ ниҗта та тапранмастӓп: манӓн пӓхма илӓртӓуллех мар пулсан та, тутипе питэ техёмлэ шӓрттан пурсӓе. Ҷапла шӓрттанпа виҗ талӓк ытла рехетленсе кайрӓм. «Тавах ӓна пӓсӓрекенӓ», – тесе савӓнса пытам.

Исмай ИСЕМПЕК

Упашкам манан, мёнле калас ытти хёрарамсен машарёсенчен нимёнпех те уйрәлса тәмасть: арсын – арсынах, кирлө пулсан сак ваклатъ те вутә тавать. Ёссипе те ытти арсынсенчен ўксе юлмасть. Анчах аҗстан тупаҗсё укси-тенкине? Лешё, «каләм» текеннийё, пуян-ши! Кәна мёншён калатәп-ха? Ара, пур-сук шалуне пётөмпех мана парать-ске. Ёсме аҗстан тупать? Ғитменине тата, урнә пуспа киле килсе кёрсен, эпё те, ачамсем те сивё тытнә пек чётреме тытәнатпәр: вәл пире кашнинчех вёри җатма җинчи пек ташлаттарать. Ғапла пурәнса йәләхрәм, чунәм тухиччен упашкама ас параймап-и терём пёррехинче. Ғав кун вәл фу-файка җаннинчен җәлтәр курмаллах ўсёр марччё.

– Эсё мён кәнтәр кунёнче мулкач ами пек сарәлса выртатән?! – тулхәрса пычё упашка ман пата. – Апат лартса пар! Курмастан-им, командировкәран таврәнтәм. Упашкуна кётсе илме пёлместён.

– Ах, Ғеруш, вар-хырама тем пәталать-ске, пуҗам икке пайланать... – илтёни-илтёнми пупленё май сассәма хәрәлтаттартәм эпё, – виҗсёмёш кун җавара пёр тәпренчөк хыпман. Вилетөп пул-

малла... Иртно кунсенче мён пулнине усалпа асанса ан пурән. Ачамәрсене ан пәрах... Чаплән пытарма ан тәрәш. Сан җинчен җынсем япәх ан калаччәр...

Упашкан ёсни таҗта кайса кёчё, ман тавра чипер җын пекех чупкалама тытәнчё. – Выртах, ләплан, – кускаларё вәл. – Халех апат пё-җерсе паратәп. Аҗта-ха пирён лап-

Асан Уҗәпё Упашкана тәйн кёртрём

ша-макарон?.. Ан тәр, ан тәр, хамах тупатәп... Кунта җәнәх... Кунта сахәр... Ах, тәкәнчё!.. Ну, ку темех мар... Кушак пуҗтарё-ха. Хамах та шәлса хурәп. Ан пәшәрхан... Кёленче-банка усмалли аҗта-ши! Сётел сунтәхёнче асәрхамарәм. Йөп мар-ске вәл, курәнмалла. Ғакнә вырәнта та сук. Эх, апата җёр улми яма маннә! Кунта, еҗёкре, пёр җёр улми те юлман. Күршөсем патне чупмалла-ши? Эй, унсәрах юрө-ха! Тен, тутләрах та пулө. Пирён йод шёвекё пур-ши? Ғыхса яр-ха пүрнене: җёсёпе кастартәм... Э,

сук, эсё выртах, тәраймастан вёт. Эпё хамах... Акә, татәкпа җыхса лартатәп та ёсё те пётет. Тен, җәмарта хәпартни пёсөрмелле? Ғемҗе апат пулөччё...

– Пуҗ җаврәнать, мёнле те пулин эмел пар-ха? Анальгин хуть, – тетөп упашкана хуллен. – Радиона чар. Сасә пуҗа минретет. Кантәк уҗсан аван пуль те... Уҗә сывләш кётёрччё. Ғәмарта хәпартни кирлө мар. Ғўхе икерчё тутанас килет те... Эх, эсё ёсёкөпе иртөхмен пулсан эпё те чирлес сукчө те җав – хамах пё-җернө пуләттәм...

Ғапла виҗё кун ман умра кәлак чәххи пек чупкаларё упашкам, каҗсерен хәпмасәр ларчө. «Васкавлә пуләшу» чёнсе илес пирки миҗе хут асанмарё-ши? Эпё яхәнне те ямарәм. «Санән аллу мана кашни сёртөнсе ил-мессерен чирём чакать, вәй кёрсе пырать», – терём а́на. Виҗё кунтан ура җине тәтәм. Унтанпа виҗё сул пурәнатпәр ёнтё, машарәм киле ўсёр килнине курман, хәнара та эрех-сәрапа ашкәнмасть».

Ғапларах каласа пачё мана кумсемпе туслә пурәнакан пёр хё-рарәм. Аслә хёрарамсем пур җав тёнчере. Вёсем упашкасене темле «чиртен» те сыватма пултарасҗё.

Чуна ыраттаракан шайкярәв: «Ҙын куҘсуләне пуяҘҘә»

Арсын пәр сәмах чәнмесәр сутуҘә умне ываҘ тулли вак укҘа кәларса хучә. Лешә те сәмах хушмасәр пәчәкҘә икә кәленче кәларса лартрә. Лутәрканчәк сән-питлә арсын вәсене самантрах шәлавар кәсийине персе чикрә. Унтан чүрече умәнчен лүпперрән пәрәнса аптекаран тухса кайрә.

Пәр-пәрне сәмахсәрах әнланса Ҙитнә Ҙынсене аса илес те Ҙукчә-ха. Пәр пуләм хистерә. Нумаях пулмасть Шупашкарти тәватә фармацевт пәрлешәвә әнланса киләштерсе әҘлемелли Ҙинчен калакан меморандума алә пусса Ҙирәплетнә. 50 миллилитртан ытларах спирт шәнаҘсакан «фанфурик» сутма пәрахәҘласса пәлтернә. Ёләмрен «Сальва», «Виктори», «РУТА», «Фармация» аптекасен Ҙыхәнәвәнче «пәчәк шуйттана» туянма май килмә. Фармацевтсем спиртлә настойка туянакансене Ҙавән евәрлех препарат, анчах спиртсәр хатәрленине сәнме пуҘләҘ. Тем пекехчә, анчах лару-тәру самантрах ыра

енне улшәнасса шанма хән. Кунпа республикари хәрарәмсен канашән председателә Ольга Зайцева та киләшет: аптека Ҙыхәнәвәсенчен чылайәшә фанфурик сутма киләшмесен те хәш-пәр аптекара, лавккара, почта уйрәмәнче Ҙав-Ҙавах унпа суту-илү тума хирәҘ пулмәҘ.

Шупашкартан та, район центрәнчен те самай инҘетре ырнаҘнә пәр ялти почта уйрәмне кәрсе тухнине аса илетәп. Ҙыраңтару мәнлерех пынипе кәсәкланса почтальонсен пүләннех кәнәччә. Ак хайхи – сентре Ҙинче шәкәрин фанфурик ларать, Ҙавәнтах одеколон кәленчисем те.

– Ай-уй, кун пекки те сутатәр-и?

– Тем те суттараҘҘә мар-и Ҙав, – аванмарланнә пек пулчә почтальон.

Паллах, хәйсем туянса сутмаҘҘә әнтә. Күрсе параҘҘә. Районти, республикари почта Ҙыхәнәвәсенчен вәрттән тумаҘҘә әнтә Ҙакна.

Редакция Канаш районәнчи Кушәк яләнчен пәр хәрарәм шәнкярәвласа чун ыратәвне

пәлтернәччә:

– Ялти арҘынсем әҘсех вилеҘҘә әнтә. Вәй питтисем, ачисене ура Ҙине тәратмалли Ҙынсем пурнәҘсран уйрәлаҘҘә. Ултә-Ҙичә Ҙынна пытартәмәр та. Пәтәмпех Ҙав усала пула вилеҘҘә: фанфурикрен пуҘласа кантәк тасатмалли шәвек таран ҘтаҘҘә. Кантәк тасатаканнине ялта пурәнакан пәр Ҙемье Мускавран курттәммән турттарса килсе сутать. Хәйсем әҘмеҘҘә. Пирән арҘынсене стаканне 30 тенкәпе сутаҘҘә. Ҙын куҘсуләне пуяҘҘә». Тата тем те пәр каласа макәрчә хәрарәм. ИнҘетрен әҘлесе килнә упәшкисен укҘине Ҙийәнчех туртса илмесен пәтәмпех әҘсе яни таранах. Теприсем укҘине арәмәнчен пытарса хәварса кайран та пулин усал шәвекпе сутә тәвакансем патнех каяҘҘә-мән.

Тарән тымар янә усал урине хуҘма пулә-ши? Калама хән. Усалтан ыра шырама хушман теҘҘә. Хальләхе инкекне кәна куратпәр.

Елена НИКОЛАЕВА

А. Меринов үкерчәкә

М. Ларичев үкерчәкә

– Икә усалтан пысәкрахине суйлатәп.
– Из двух зол я выбираю большее

Анланмалла

Хуть хәсан та Михала
Хуравлать: «Анланмалла!».
– Пурнәса тәнламалла.
– Анланмалла.
– Ёсқерен уйрәлмалла.
– Анланмалла.
– Ёс патне явәсмалла.
– Анланмалла.
– Ашкәнма пәрахмалла.
– Анланмалла.
– Сүрес марччә автанла.
– Анланмалла.
– Ма Маруҫ йәрет апла?
– Анланмалла.
– Сие юлнә пулмалла.
– Анланмалла.
– Мән тәвасшән малалла?
– Анланмалла.
– Питә төрәс, Михала:
Халә сан авланмалла!

Вайрам стройка терт-нуши

Шурә Шупашкар шәв-шавлә,
Стройкасем унта мухтавлә.
– Хәшсене сума сәвар –
Хәна сурчә путлө мар.

Ячә сумләччә – «Сувар»,
Шел, пулмарә сүт сәнар.
Вилә сурт. Шалта пуш-пушә,
Сәнама әна хәрушә.

Ишәлсе ларать хуҫасәр,
Халь пәсма та сүк укҫасәр:
Гипс шөвекне шеллемен,
Шыв сүлне йөркелемен...

Тәм купи пек сәнсәр питә –
Миҫе сул юр-сумәр витә? –
Пөлекенә сүк вуҫех –
«Шәлса» кайнә пөтөмпех.

Сүк, савмарә «Савва» ушкән,
Чунә вырәнне ун – юшкән.
Апәршана ан шыра –
Пурәнәтә АПШ-ра.

Ав тепри – Германире:
Евро, доллар – кәсьере,
Хәй канәтә Колумбире,
Уншән әшә мар пире.

Урҫасем ялан укҫашән,
Терт тусме тивет чәвашән
Анлә Атәл хөрринче,
Төп хуламәр варринче.

Пурнәс хурләхлә шыв-шурлә,
Кәшнә пултәр Атәл урлә –
Пусунта пулсан авра
Әс илеймән Мускавра!

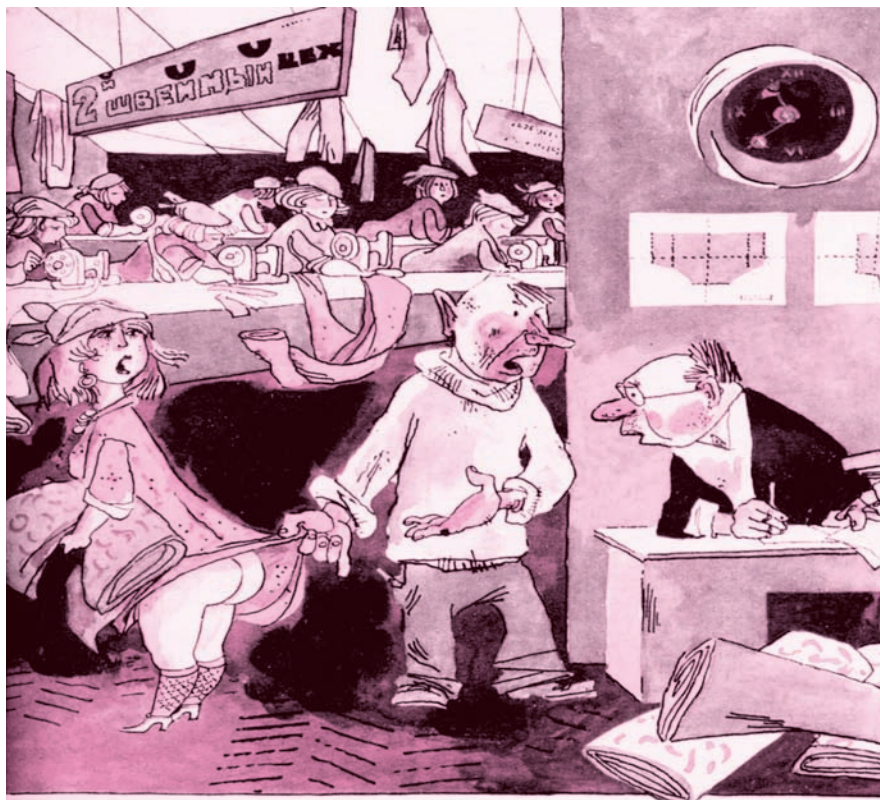
Борис БОРЛЕН

И-ха-ха!

И-ха-ха! И-ха-ха!
Көсенет, вылять тиха,
Кастарса ярсан әна
Саврәнәтә вәл лашана.
Кунән-сөрән вәл ёсре,
Сухара е сүрере.
Ләпкән-шәппән тәрәшәтә,
Көсенмешкән те хәрәтә.

Ун хуҫи хәй пек хуҫах,
Пур пөрех хуҫа – хуҫах.
Кунөпә ёслеттерет,
Кәс енне сөс ситерет.

Хисепре-и ёс лаши?
Вөссөс-хөрсөс ун нуши.
Мән пирки пыратә сәмах,
Анланәтә ялти хуҫах.

В. Агеев үкерчөкө

– Куратән-и, ёсе мәнле киле пусларөс? Кайнә чухне вара ик-виҫө хут тәхәнәсә.
– Видишь, как на работу приходят? А домой в тройном белье уходят.

Ялта җитенсе пыракан хёр упрасенчен Митрюксен Маруҗне җитекенни җук. Епле савман-ха җинҗе пилёклё, йәрәс пұллө, тулли кәкәрлә хөре? Кулли тата мөне тәрәт: ик пит җамарти те илемлөн путать те пайтахләха асра юлать. Калаҗавө те шәнкәртатса юхакан җәл куҗ евөр, чөлхи те җепөҗ. Пайтах йөкөт ун җумне «җыпҗәнма» хәтланнә – пөрин те өҗ әнман. Темшөн сивленө вәл ял каччисене, әна никам та пөлмест. «Ытла илемлө пулнипе хәйне мәнна хурать», – тенө Маруҗ юратәвне ни епле те җөнсе илеймен йөкөтсем. Көвөҗ чунлә хөр-тантәша җакә чухах килнө – темле те хурланә вөсем маттур хөре.

Җемйи вөсен пыҗәк. Митрюксен җичө ача үсет. Чи асли – Маруҗ. Вун пөр класс хыҗҗән өне ферминче икө җул тар тәкрө, укҗа илсе кураймарө. Ашшө-амәшпе канашларө те хәй телейне хулара тупма шут тытрө. Ёмөт пур-тәк – җын җунатлә-җке.

– Ас ту унта, хулара шух каччәсем йышлә. Сан пек чечек җине асләрах арҗынсем те куҗ хывөҗ. Чысна нимрен ытла упра, – әс пачө әна әсатнә чух амәшө.

Хусан Маруҗа шавлә урамсемпе көтсе илчө. Вокзалтах җөр каҗкаларө малтанхи вәхәтра. Кунсерен өҗ шыраө те тупрө. Предприяти пусләхө общежитие те вырнаҗтарчө. Ёҗө лайәх, аван тўлеҗҗө, анчах йывәр. Каҗпа киле таврәнсан халтан кайнипе хөр тўрех вырән җине тўнет. Пўлөмре пурәнакан юлташөсем каҗхи апата чөннине те илтмест. Канмалли кунсенче җөҗ вөсемпе тәраниччен калаҗать.

– Маруҗ, эсө какаы, ытти өҗмеҗсимене патшаләх лавкисенче ан

туян, – әс парать шатра питлө Тарук. – Хаклә унта вөсем. Хуларан инҗемар апат-җимөҗ сутакан ятарлә пасар пур. Унта самай йўнөрех. Эпир пурте җавәнта җўретпөр. Укҗана перекетлесе моднәй көпесем җөлеттертөмөр. Хулара пурәнма пөлес пулать.

Унтан хөрсем пасара мөнле автобуса җитмеллине әнлантарчөҗ те пляжа хөвелпе хөртөмме кайрөҗ. Маруҗ пыҗәках мар сумка илчө те җав пасара васкарөҗ.

Автобус хуларан тухрө те асфальтлә җулпа йәрә чупрө. җул хөррипе лартнә йывәҗсем җине пәхнә май хөр шухәша путрө. «Ах, шур пикесем, савнисөр ытла та пурнәҗ кичем. Әҗта җўрет-ши ман чун савни?» Пулнә унән, пулнә шулта вөреннө чухнех куҗ хывни. Ял каччиех. Ав җав хурән пек яштака Ванюк. Җавәнпах хөр ытти каччәсене те сивленө. Маруҗран икө җул асләрах пулнипе Ванюк шула икө җул маларах пөтерчө те ялтан кайрө. Маруҗ әна хәй юратәвө җинчен систерме те өлкөреймерө. Ванюк кайсан әна төнче сўннөн туйәнчө, клуба та тухми пулчө. Җөрөпе юратнә җын җинчен шухәшларө, өмөтленчө, хәҗан та пулсан төл пуласса шанчө. Те турә пуләшрө, те шәпи җапларах килсе тухрө, вөсем төл пулчөҗ. Тата еплерех...

Маруҗ хәйне мөн кирлине туянчө те пасар көрлевөнчен хәпса автобус чарәнәвне васкарө. Салонра ик-виҗ җын җөҗ. Пөр ларкәч җинче хаклә костюм тәхәннә җын шөлекпипе питне хупланә та кантәк җине пуҗне тайнә. Аллинче витөр курәнакан пакет. Ун әшөнчи җөр долларләх укҗа тўрех Маруҗ куҗне тирөнчө. Хөр җав җынна хирөҗ ларчө те ют җөршыв укҗи җинчен куҗне ни епле те илеймест. «Әх, җак җөр доллар манән пулсан аттене кирлө эмелсем туянса парәттәм та

пөр хуйхә пөтөччө», – шухәшларө пике. Хәй те сисмерө, унән алли пакет әшне шәвәнчө, пўрнисем хаклә хута хөстерчөҗ. Аллине кәларса та җитернөччө, ал тунине вәйлә та җирөп пўрнесем хөскөчө пек

Виталий

Җөр

җатәрларөҗ. Хирөҗ ларакан җын шөлекпине хыврө те икө сенкер куҗ Маруҗа пәталарөҗ. җан-җурәм сўлетрө.

– Ай-йй-йй! Епле намәс мар сана, җамрәк пике, җын укҗине вәрлама? Хуравла халех.

Маруҗ пичө самантрах көренленчө. Чөрнепе төкөн – юн пөрөхсе тухө. Пөр пөлмен җын пулсан татахчө. Ун умөнче вәл савнә Ванюк ларать. Пуҗөнче җавра җил пек шухәшсем пәтранчөҗ, ашшө каланисем аса килчөҗ. «Хөрөм, килпетсөр өҗө суяпа тўрре кәларма ан тәрәш. Суяләх кирек камән чысне те төп тавать», – тетчө әна ашшө. Хөр хәйне алла илчө.

– Мөн, Ванюк, эсө халө мана милици аллине паратән-и е каҗаратән?

– Ак тамаша, ман ята та пөлет җак вәрә, – төлөнчө Ванюк.

– Пёлетёп. Эпир пёр ялсемех, пёр шултах вёреннё. Ял пирён пысак, эпё пёр вёсёнче, эсё – те-принче пурәннә, шулта сөс пёр-пёринпе курнәснә. Ытла та яка тумпа, ху чанкине кәтартма дол-

ЕЛТОВ

доллар

Калав

ларсене те витёр курәнәкан паке-тра чиксе сүретён...

– Чим, Митрюк Карачәмён хөрё Маруш мар-и эсё?

– Тав, хать ята манман.

– Маруш, ытла та хұхёмленсе кайнә эсё. Санән асу та, аннұ те ялта сумлә сынсем, мёнле терт хётёртрё-ха сана ман сумкәна кёме?

– Эх, Ванюк, камшән сёр сун-че сәтмах, камшән – тамак. Атте чирлесе тәрәт, савна пуләшас тесех илёртұллө сёр доллар патне алә тәсәлчө. Вәрә ёсёпе сыхәннә тесе ан шутла. Эпё ёслетёп, ук-ине те аванах илетёп, пёрех нух-рат ситмест, уксан пысак пайё шәлләмсемпе йәмәксене ура сине тәрәтма кайса пырать. Ванюк, пёл, эпё халиччен сын япалине те, пёр пусне те вәрламан, – ёсөклесех макәрса ячө хөр. Ванюк унпа юна-шар ларчө те Маруша пусёнчен ачашларө.

– Ме, ил ик сёр доллар Карачәм пиччене сиплеме...

– Э! Сук, илместёп. Ман чуна ләплантарма эсё ху сунчен каласа пар. Сан пек пуян каччәна хула хөрө-сем хусахра хәварман пуль-ха? – тө-мсёлсе пәхрө Ванюка кусёнчен Ма-руш. Хай савнә сын авланманнине

тем пекех пёлес килчө унән.

Каччә Хусана ситиччен хай сунчен кёскен каласа пачө. Вәл шул пётёрнө хысәнах автотран-спорт техникумне көнө те әна пёр султах вёсленө, экзамен парса хөрлө диплом илнө. Унтан сәмәл машинәсем сутакан лавккана ёсө көнө. Менеджер вәл, пысак укса илет. Семье савәриччен йәва савәрма укса пухнә та икө пүлёмлө хваттер туяннә. Халө сәмәл маши-на туянма укса пухать.

Автобус чарәнәвөнче иккөш те анса юлчөс. Кәштах каласца тәрсан уйрәлчөс.

– Тепре куриччен, – йәл кулчө Ванюк.

– Темле сав, укса вәррипе төл пулма хирөслемө-и кәмәлу?

– Ун сунчен ман, Маруш, ун сун-чен никам та пёлмө, – шантарчө Ванюк уйрәлас умөн.

Унтанпа ик кун та иртмерө, ка-с енне пүлёмөн аләкне такам шак-карө. Ирөк паричченех пүлөме Ва-нюк кёрсе тәчө. Хөр тантәшөсем тӯрех әнланчөс те пүлёмрөн тухрөс.

– Эсө, хұхём вәрә, долларпа пёрле ман чун-чөрене те вәрларән. Пултараймастап сансәр пурәнма. Сөрөпех хваттер тәрәх Америкәна ситмелөх утрәм пуль. Тух мана кач-ча, пул ман мәшәрәм, – тархасларө Ванюк.

Маруш шухәша кайрө. «Пүрни сынна ситетех-мөн. Пёлмест вёт Ванюк эпө ун сунчен мөн чухлө шухәшланине, чөрене сунтарнине. Турә та пире пёрлештересшөн пу-лас».

– Килөшетөп, – терө хөр шәппән. Хай сав самантрах хөрелсе кайрө. Ку вәл намәс писевө мар, савәнәс көрөнө пулчө.

Сәмаха сипле вёстерет.
Бросает слова на ветер.

Сәмаха ваклать.
Слова рубит.

Сәмах айне пулнә.
Слово задавило.

И. БОРОДКИН ўкерчөкө

Тәләхән турри те тәләх-ши?

Ёҗ шыраса Раҗҗее таҗтан та килеҗҗе. Уйрәмах унччен Совет Союзән пәрлөхне кәнә җөр-шивсенчен. Ютран килнисене кунтисемпе паллашма инҗетре юлнә җемийи те җәрмантармасть. Кунран кун Мускав җывәхәнчи больницәсем, ача җурчәсем гастарбайтерсен вәхәтләх юратәвәнчен җуралнә пепкесемпе тулса пыраҗҗе.

Ғуратма патне җитнә хәр-арәмсем больницәсене җылай җухне нимәнле документсәрах, пасарта тәнә җертен лекеҗҗе. Мускав облаҗәнчи Мытицири хула больницине җывәхри ют җөр-шивсенчи хәрарәмсем кашни кун тенә пек пыраҗҗе. Пәрисем ачине җуратаҗҗе те түрех пәрахса хәвараҗҗе. Хут та җырмаҗҗе. Теприсем пепкине темиҗе кун иртсен ача җурчә умне кайса хураҗҗе. Виҗҗемешәсем, хәйсене «явапләрах» туякансем ача кирлә мар тесе хут җыраҗҗе. Унтан җәмәлләнах ирәке тухаҗҗе.

Ят-шивсәр, хәр тәләх юлнә ачасене малашләхра мән кәтет? Ғөр-шивсен хушшинчи тавлашу, ашшә-амәшне җун тухасла шырасси, хут тутарасси... Юлашкинчен Раҗҗей гражданинә пулса тәрәҗ. Хәшә-пәрне, тен, ытларах әнә: тәванәсем патне вәл пурри җинчен хыпар җитә. Тәванәсем йышәнни ачашән җән-җән телей пулә. Анча тепәр җухне тәванә те ачине кунтан илсе кайсан ача җуртне җеҗ вырнаҗтарать. Украинәри е Молдовәри ача

җурчәсем пирәннинчен хәш енәпе лайәхрах-ши?

– Кашни уйәхра тенә пек больница аләкә умәнче ача тупатпәр, – тет Мускав облаҗәнчи Чеховри ачасен инфекци больницин аслә медсестри Надежда Шамота. – Күсем Узбекистан, Молдова, Таджикистан, Украина ачисем. Унсәр пуҗне пирән пата вокзалсенче, җўп-җап шәтәкәсенче, пасарсенче тата ытти вырәнта тупнә ачасене илсе килеҗҗе. Кунта вәсем 6 уйәха яхән выртаҗҗе, анчах халә ача җурчәсенче вырән җитмест. Пирән больницәра кәна паян 7 ача җерет җитессе кәтет. Облаҗепех җакнашкәл.

Паллах, Раҗҗейри демографилару-тәрәвне лайәхлатмалла. Анчах гастарбайтерсен юратәвән җимәҗепе мар. Ютран килсе җуратансен сывә ача җуралманпа пәрех. «Вәсенчен нихәшә те Ломоносов пулаймә, – хаш сывлать пәр тухтәр. – Анемипе җирлә амәшне илсе килнәччә. Таса мар хәй, аллинче пәчәкәҗ сыхә, нимәнле документсәр. Азербайджанран

тет. Хырәмпа җүренә тапхәрта җәкәрпа җейпе кәна пурәннә-мән. Урәх нимән те җимен. Ачи 2 килограмм ытларах җуралчә, амәшән сәҗә те, сывләхә те җук. Халә хәрарәма сиплемелле, тәрантмалла. Сывалса җитсен вәл каять. Амәшә ачине пәрле илсен эпир те савәнәттәмәр. Хәварсан вара?»

Ғав вәхәтрах ача амәшне сиплеме те сахал мар укҗа тухса каять. Больница бюдҗечә ахаль те әмсанмалла мар җухне ку пушшех шухәшлаттарать. Ёҗҗе укҗа җинче кәна та мар. Раҗҗейри җуратмалли больницәсене ютран лекекен хәрарәмсен 40 проценчә алкоголик е наркоман, е ерекен җирсемпе (венери, кәрчанкә, СПИД) җирлекенскерсем. Нимәнле документсәр, полис хучәсәр.

Хальхи вәхәтра Раҗҗей җыннисем пәр-икә ачаран ытла җуратмаҗҗе. Ача җуратасси ыранхи кун паянхинчен лайәхрах пуласса шанманнипе җакса пырать. Анчах җакнашкәл лару-тәрәва түрлетме, халәха шанәҗ пама Раҗҗей темшән пултараймасть.

Шута илнә тәләх ачасен йышәпе Раҗҗей тенчере пәрремәш вырән йышәнать: 625 пин тәләх ача, вәсенчен 90 проценчә ашшә-амәшә пур җинчех тәләх шутланать. Ғулсеренех ача җурчәсенчен тухакан 15 пин җынран 5 пинәшә суд тенкелә җине лекет, 3 пинәшә килсәр-җуртсәр җапкаланчәксен йышне җакланать...

Е. МИКОЛКИНА

Тавсәйрулла ача

Амәшә ывәлне хушаты:

- Саша, асу ёҗленё җёре җитсе кил-ха. Ыйтса пёл – паян шалу параҗҗё-и?
- Атте паян ёҗ укҗи илессе ахаль те пёлетёп, – тавәрать лешё.
- Мёнле майпа?
- Атте ёҗе кайнә чухне тәварланә хәяр чиксе кайрё.

Юратмалли сәлтәв

- Урамра икё ача калаҗаты.
- Мана асанне юрататы, – мухтанаты пёри.
- Эпё те кукаҗие юрататәп, – парәмра юлмасть тепри.
- Мёншён?
- Пенси илнёшён...

Ача җуратсан

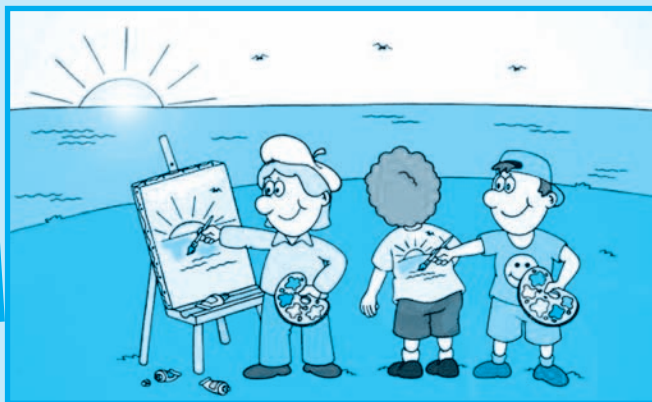
- Арәмё ача җуратнә тени-не илтсен упәшки сыватмәша васкаты. Виҗҗёмёш хутри җүречерен арәмёпе калаҗаты.
- Ача сывләхё мёнле? – кәшкәрса ыйтаты арҗын.
 - Аван!
 - Йывәрәшё!
 - Шәп та ләп виҗё кило!..
 - Тәршшё?
 - Аллә пёр сантиметр!
 - Сәнё кам пек?
 - Эсё әна палламастән!..

Пәтә җилли

Амәшё пёҗёк хёрне пәтә җитересшён. Лешё яхәнне те ямасть.

- Халех җак пәтта җи. Унсәрән шәшиё чёнсе килетёп те – вәл йәлтах җисе ярё, – тет амәшё.
- Лешё савәнсах каять:
- Халех чёнсе кил. Шәши җимесен кушака чёнсе килёпёр, – тет хёр пёрчи пёҗёк пүрнипе юнасах.

Тёрёслесишён

Ватә мучи кайәк тытса читлёхе хупаты.

- Мёнле кайәк ку? – кәсәкланаты мәнукё.
- Җәхан.
- Мён тәватән унпа?
- Җәхан виҗ җёр җул пурәнаты теҗҗё те – тёрёслесе пәхасшән.

Урокра

- Географи урокё. Вёрентекен әнлантараты.
- Мариванна, мана ракаткаран пёҗёс, – пёлтерет Вова.
 - Кам, хәш тёлтен?
 - Такам, кәнтәр-хёвел тухәҗ енчен.

– Ну мәнле? Каятпәр-и? – ыйтрә Микулай чәнмесәр ларакан арәмәнчен.

– Сан таванусем мана юратма-сә, – тавәрчә лешә.

– Ун вырәнне эпә сана пин сын юратавәле саватп.

Хирәс хурав пулмарә.

Виҗем кун вәсем Микулайән Мускавра пурәнәкан пиччәшә-нчен телеграмма илчәс. Вәл хәй аллә сул тултарнә куна хәнана йыхәрәть.

Ентә Микулай виҗә кун үкәт-лерә арәмне, җаплах-ха Наташа татакля сәмах каламарә.

Пурнаҗ пәр тикәс килмест. Пә-рисем маҗарланаҗсә те емер ир-тичченех йавари кайак чәпписем пек чевәлтәтсе сәс пурәнаҗсә. Пәхма савәнәс, килме-кайма кәмәллә. Вәсемпе тәтәшах курнаҗсәс килет. Вәсен хушшинче хура кушак мар, сивә сывләш та сук пулә.

Теприсем... Калама та чөлхе савәнәмасть. Чап-чап уйәхә вә-сленичченех хәр-хар эрнисем тытәнаҗсә, унтан күп-күп уйәхә пусланат. «Эс җаплачә те эс каплачә!» – кашкәраҗсә пәр-пәрин сине. Сыв пул, юрату! Нумайәшә җапла харкашә-тәркәшсех емер ирттерәсә, чылайәшә уйрәлаҗсә, йәнәша тӯрлетме тәрәшаҗсә.

Эрне кун Микулай есрен ир-терех таврәнчә те пӯртне-суртне йәлтах тирпейлерә, урайне сурә, каҗхи апат пәсәрме елкәрчә.

Наташа яланхиллех каҗ пулсан тин килчә. Унән сулә яланах кукармакар: е юлташәсем патне кәрет, е лавкасем тәрәх сӯрет, е парикмахерскине сӯсне кәтралаттарма чарәнәть.

Тем пекех сиесси килчә пулин

те Микулай арәмә килмесәр сәтел хушшине лармарә:

– Наташа, апат паҗарах пиҗнә. Пәрремәшә – ашлә купәста яшки, иккәмәшә – макаронпа катлет әна кәмәл тумасан, җамарта хәпартни пур. Виҗсәмәшә – кофе.

– Эпә столовайәнче апатлантәм, – терә те арәмә хәй пӯләмне кәрсә сухалчә.

Акә ентә пәрлешнәренпе сирәм

Ырә унәшка

сул ытла, сирәм сул хушшинче хәсан пәр-пәринпе шәкәлтатса ларнә-ши?

Микулайпа Наташа шулта веренне чухнех, ачаранах, пәрне-пәри юратрәс. Микулай сар хәсметне кайсан хәрә урәх качча юратса пәрахнә, сұлталәк сӯренә хысәән әна качча тухнә. Анчах тем ситмен, ик-виҗә уйәхранах вәсем уйрәлнә. Микулай чәри пусламәш юратуран сав-савих сивәнмен. Хәсметрен таврәнсан Наташәна качча илнә. Пәрлешсен ик-виҗә уйәхранах иккәмәш хут качча тухнә хәрарәм сәмрәк упәшкана пәхәнтәрма пусланә, пурне те ун кәмәллне килнә пек тумалла иккен унән.

Сәнә кине Микулайән ашшәпе амәшә юратмарәс.

Сәмрәксем часах уйрәм хваттере тухрәс, анчах Наташа хәйән хәскәч кәмәллне хәйәнчен хәвармарә.

Пәрремәш ача суралсан Микулай уйрәлса та пәхрә, анчах пәчәк ывәлтан йәлтах хәпса кайма вәй ситереймерә. Тата тепәр икә султан

вәсене Турә хәр ача парнелерә. Сәме тата хытәрах сыхәнчә. Ачсене иккәшә те чунтанах юратса үстерчәс пулин те, маҗарланнә чухнехи әшә туйәм Микулайпа Наташәран йәлтах сивәнчә. Упәшки мән кәна каласан та, арәмә хирәс каламалли тупатех, нимәнле юрама май сук...

Ентә җапла нумай сул иртрә. Ачасем те үссе ситнә-ситмен иккәшә икә енне тухса кайрәс. Аттепе анне хушшинче киләшү пулмасан кил-сурт ача-пәчашән сивә йәвана саврәнәть...

Йәпата-йәпата тәваттәмәш кунне Микулай Наташа кәмәллне аран-аран тупрә. Пустарәнчәс те кәнтәрлахи пуйәспа кайма чукун сул вокзалне тухса утрәс.

Чәматанне стена сүмәнчи вәрәм сак сине лартрә те Микулай билет илме черете тәчә. Арәмә япаласем патәнче юлчә.

Вәхәт нумай та иртмерә, Наташа патне хитре кәна тумланнә хәр ача чупса пычә:

– Анне! Анне, эфир аттепе кукамай патне каятпәр, атя пирәнпе! – хытах чевәлтәтрә.

– Пәпкәсәм, эсә йәнәшатән. Эпә санән аннү мар, – пусне пәркаларә Наташа.

– Атте, пирән анне-сәке ку, ма вәл мана палламасть? – ыйтрә хәр ача ашшә патне пырса. – Пәхә, пичә сүнчи шәпәнә те унах. Тутәрсем те иксәмерән пәр пекех, мана суралнә куна парнеленисем...

– Сук, сук, хәрәм. Вәл санән аннү мар, йәнәшатән, – тавәрчә ашшә.

Сав вәхәтрах вәл хәйән пичә пәсәрнине туйрә.

(Вәсә 13-мәш стр.)

Ырҗа унҗышка

(Вёҗё. Пуҗл. 12-мёш стр.)

– Ҙук ёнтё, аннех вӗл, аннех. Ма мана улталатӗр? – ашшё җумне таянса найкӗшрё хёр ача.

Микулая тин җёҗ курни аптратсах ӱкерчё. Вӗл черетрен тухрё те яштака пӱ-силлё, мамӗк калпак пек кӗтра җӱслё арҗын патне пычё. Ун җинче хӗмӗр костюм, шап-шура кёпе, хӗмӗр галстук.

– Ҙав хёрарӗма эсир паллатӗр-и? – ыйтрё вӗл унран Наташа енне кӗтартса.

– Паллатӗп.

– Ма вара хёр ачана җуятӗр?

– Ку халӗх хушшинче калаҗ-малли япала мар-ха, – тавӗрчё яштака арҗын.

– Апла пулсан тухса пулпешер.

Хёр ача ашшё Микулая пуҗ тӱпинчен пуҗласа ури тупанне җитиччене пӗхса илчё. «Манран

лутра, имшеркке. Нивушлё тапӗнма хӗюлӗх җитерё?» – кӗштах иккёленсе шухӗшларё вӗл.

– Оксана, эсё лар җӗматан җинче, эпир җасах кёретпёр, – терё вӗл хёр ачине.

Вёсем вокзалтан тухса җынсӗр җёре пӗрӗнчё.

– Нумайранпа пёрне-пёри пёлетёр-и? – малаллах тёпчерё Микулай.

– Вунӗ җула яхӗн.

– Ҙывӗхах-и?

– Ҙывӗхах – пилёк җул, – уҗҗӗнах каларё Оксана ашшё.

– Оксана иксёрен-и?

– Ҙук. Оксана Наташӗн мар. Вӗл тӗван амӗшне ас тӗваймасть. Амӗшё вилнё чух җулталӗк та тулайманччё.

– Малашлӗх пирки мён шутлатӗр?

– Нимён те татса калаймастӗп.

Вӗл манран кӗна мар, виҗсё-мёртен килет.

– Апла, сирён Наташӗпа пёрлешме кӗмӗл пур?

– Эпё каларӗм-җке.

Микулай шухӗша путрё.

– Мёнех! – терё вӗл ыйхӗран вӗраннӗ пек. – Эпё хирёҗ мар. Ҙывӗх вӗхӗтрах уйрӗлнине җирё-плетекен хут Наташа аллинче пулё. Атӗӗр, кёрсе хӗйёнпе калаҗар. Ку шухӗша вӗл савӗнсах ыйшӗнма кирлё.

Анча та арҗынсем кёнё җёре Наташа вокзалтан тухса кайнӗ. Хӗш самантра – ӗна Оксана та сиссе юлайман.

– Тавтапуҗ сана, Оксана! Эсё ман пурнӗҗра пурӗннӗ тёвве салтса яма пулӗшрӗн. Ҙакӗншӗн сана аҗу шоколадпа хӗналатӗр, – Микулай хёр ачана кёҗийинчен укҗса кӗларса пачё.

Яштака арҗын ним калама аптраса юлчё.

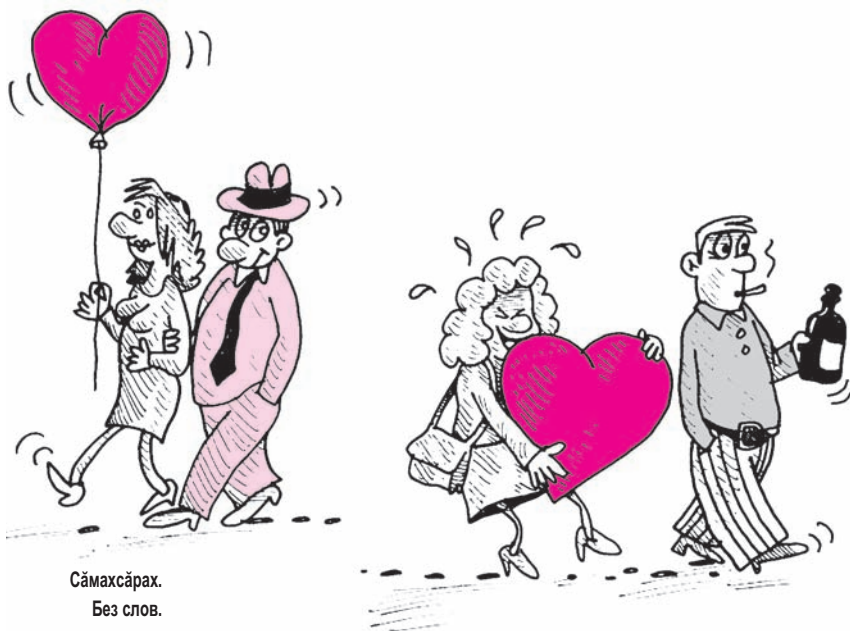
– Эпё виҗё куна Мускава каятӗп, – терё Микулай пёр билетлӗх укҗа хатёрлесе. – Ҙав хушӗра эсир, хисеплё җыннӗм, Наташӗна хӗвӗр патӗра куҗарӗр. Сире арӗм, Оксанӗна яланлӗхах анне пулатӗ. Хӗраса-пытанса мар, ирӗклён, уҗҗӗн пурӗнӗр... Ман хваттертен Наташа мён кирлине пётёмпех илё, манран ирӗк.

Микулай билет илчё те перрон җине васкарё.

– Ёмёрех телейлё пулӗр! – ал сулчё вӗл Оксанӗпа ашшёне.

– Тёлёнмелле... – пуҗне пӗркаласа юлчё Наташа ерӗшки.

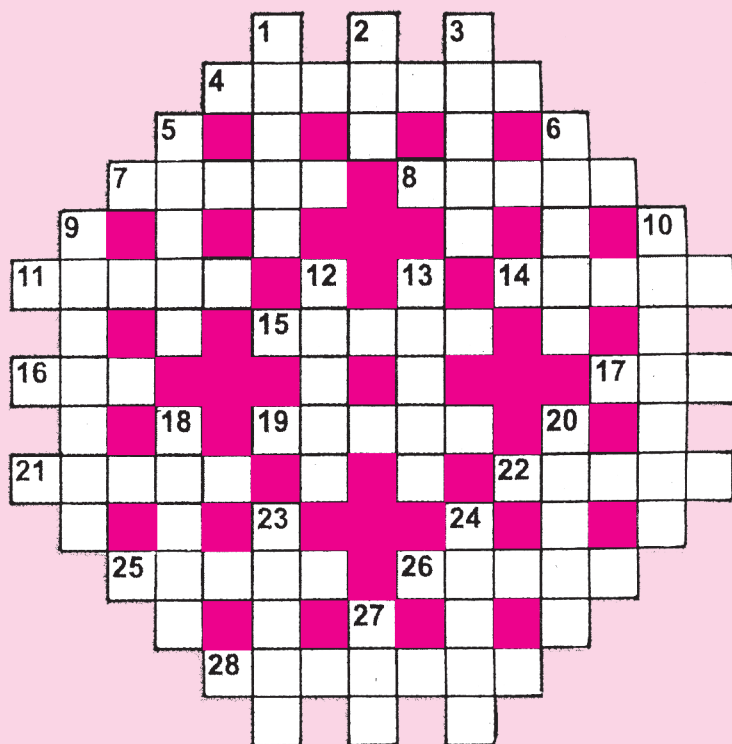
В. ОРЛОВ

Сӗмахӗрах.
Без слов.

КАПКАНКАШМӐШ

Владислав Платонов,
Шупашкар районё, Шоркка ялё

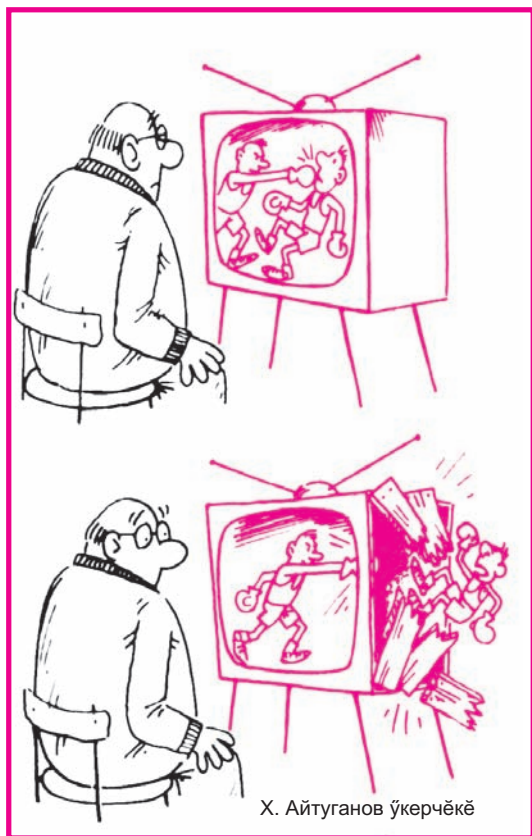
Сылтамалла: 4. Мён шыраса... сав таранччен сўрес-ши? («Арсури» поэмаран). 7. ...пёрле, телей уйрӑм (калар.) 8. ...-тӑвар – хире-хирёс теҫсё. 11. Тус-юлташ тупма пулӑшакан симёс. 14. Эй, ..., тус-..., ёмёр пёрле пурӑнар (юрӑран). 15. Платникӑн вӑл катӑк пулма пултарать. 16. Хытӑ ёслесен сурӑм сине ... тухать. 17. Кёркуннехи ... уйӑхё. 19. Сёпёрте пурӑнакан пысӑк пӑлан. 21. Нумай та пётет, ... та ситет, пёрле пурӑнни мён ситет. 22. Сўллё мар. 25. Хуран. 26. Лашипе мухтанакан – сурма ..., арӑмё-пе мухтанакан – тӑр ... (калар.) 28. Кёске пушӑ.

Аялалла: 1. Сывлӑх сунни. 2. Хёлле шӑтӑкра ура тупане сұлласа выртакан чёр чун. 3. Сёрлехи тўпере ... сӑлтӑр. 5. Хаклӑ чулсен виҫи. 6. Хуралсӑн хёллехи тумтирё. 9. Тула – ...па тата пёремёкпе паллӑ хула. 10. Японири хула, хёллехи Олимп вӑййисене ирттерсе чапа тухнӑскер. 12. Мӑрлатакан чёр чун. 13. Тинёсри типё сёр. 18. Хупах, эрех-сӑра ёсмелли вырӑн. 20. Кёркунне кӑнтӑралла вёссе каякан кайӑк. 23. Тинёсри пысӑк кимё. 24. Степан Асланӑн романё. 27. Германире кӑларакан автомашина марки.

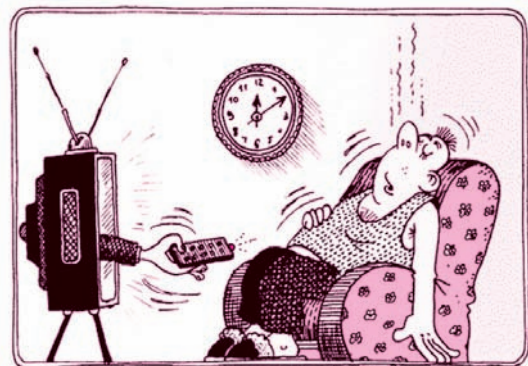
Иртнё номерте пичетленнё капкӑнкашмӑш хуравёсем:

Сылтамалла: 2. Чан. 5. Капитал. 8. кашта. 9. Тӑван. 13. Кулач. 14. Тар. 15. Пилеш. 18. Канаш. 19. Палан. 21. Таракан. 22. Сак.

Аялалла: 1. Парик. 3. Калта. 4. Калӑп. 6. Караван. 7. Капитан. 10. Куҫ. 11. Пат. 12. Чек. 16. Валак. 17. Капан. 20. Халап.

Х. Айтуганов ўкерчёкё

Сӑмахсӑрах.

Без слов.

Журнали Укерчёкёсене www.saitoonbank.ru сайтран илнё

